

ВІДГУК

офіційного опонента, доктора медичних наук, професора кафедри хірургії інституту стоматології Національного медичного університету імені О.О. Богомольця Слонечького Бориса Івановича на дисертаційну роботу Павлів Тетяни Петрівни «Оптимізація діагностики та лікувальної тактики гострого панкреатиту у вагітних», яка подана до спеціалізованої вченої ради Д 26.613.08 при Національному університеті охорони здоров'я України імені П. Л. Шупика МОЗ України на здобуття наукового ступеня кандидата медичних наук в галузі знань 22 «Охорона здоров'я» за спеціальністю 222 Медицина (наукова спеціальність 14.01.03. «Хірургія»).

Актуальність теми дисертації.

Дисертація являє собою клінічне дослідження, що присвячене одній з найактуальніших проблем сучасної клінічної хірургії, а саме особливостям діагностики та лікувальної тактики гострого панкреатиту у вагітних.

На превеликий смуток кількість пацієнтів із гострим панкреатитом взагалі, так і серед вагітних зокрема, немає тенденції до зменшення. Проблема гострого панкреатиту у вагітних, особливо останнім часом, досить активно обговорюється на різноманітних наукових заходах - з'їздах, симпозиумах, конференціях чим підкреслюється її значимість. Результати діагностики та лікування вагітних із гострим панкреатитом залишаються достатньо незадовільними, що обумовлено різноманітними чинниками і не лише біологічно-ментального чи соціально-економічного характеру, але і суттєвим обмеженням використання ряду діагностичних та лікувальних методів.

Розробка нових та удосконалення традиційних методів діагностики та лікування гострого панкреатиту у вагітних сприятиме не лише підвищенню ефективності ранньої верифікації патологічного процесу, але і призведе до зменшення ускладнень та ризиків для життя матері і плода/новонародженого.

Таким чином, наукова, практична та соціальна значимість теми даного дисертаційного дослідження не викликає сумніву.

Зв'язок роботи з науковими програмами, планами, темами

Дисертація є фрагментом науково-дослідної роботи кафедри хірургії № 2 Національного університету охорони здоров'я України ім. П. Л. Шупика МОЗ України «Обґрунтування та розробка інноваційних методів діагностики, хірургічного лікування і профілактики ускладнень при ургентних та планових абдомінальних захворюваннях», державний реєстраційний номер 0122U20077, термін виконання 2022-2027рр, а здобувач є співвиконавцем зазначеної НДР.

Новизна дослідження та одержаних результатів.

Дисертаційне дослідження відрізняється чітко вираженою науковою новизною, яка полягає у вперше поглибленому вивченні причин незадовільних результатів лікування гострого панкреатиту у вагітних, які пов'язані з відсутністю типових клінічних проявів захворювання, пізнім зверненням пацієнтів за медичною допомогою та відсутністю характерних змін на інструментальних дослідженнях.

Науково обґрунтовано діагностичну цінність визначення рівня панкреатичної еластази сироватки крові для ранньої верифікації гострого панкреатиту у вагітних жінок. Проведено комплексне вивчення особливостей клінічного перебігу гострого панкреатиту з урахуванням варіабельності клінічних проявів, лабораторних та інструментальних змін, що дозволяє підвищити точність ранньої діагностики захворювання.

Доведено ефективність запропонованого діагностично-лікувального алгоритму, який враховує важкість перебігу хвороби та забезпечує оптимізацію лікувальної тактики у вагітних. Обґрунтовано доцільність використання алгоритму, який доводить ефективність застосування стандартних методів дослідження разом із визначенням рівня панкреатичної еластази сироватки крові, диференційованим підходом до консервативного лікування, а також використанням мініінвазивних оперативних втручань під ультразвуковим контролем, лапароскопічного та відкритого хірургічного втручання.

Таким чином, дисертаційна робота містить елементи наукової новизни як у концептуальному, так і в практичному аспектах - запропоновані в дисертації положення є оригінальними, аргументованими та мають вагоме значення для розвитку сучасної панкреатології.

Практичне значення результатів дослідження.

Результати дисертаційного дослідження мають високу практичну цінність для вдосконалення діагностики та лікування гострого панкреатиту у вагітних пацієнтів. Запропоноване використання визначення рівня панкреатичної еластази сироватки крові дозволяє підвищити ефективність ранньої діагностики гострого панкреатиту та зменшити кількість діагностичних помилок. Розроблений діагностично-лікувальний алгоритм забезпечує диференційований підхід до консервативного лікування та оперативних втручань.

Впровадження запропонованого алгоритму у клінічний практикум дозволило: зменшити частоту відкритих хірургічних втручань; підвищити ефективність консервативного лікування; оптимізувати прийом рішень у мультидисциплінарній команді хірургів, акушерів-гінекологів та гастроентерологів; забезпечити ранню і точну верифікацію гострого панкреатиту, що значно знизило ризик різноманітних ускладнень.

Практичне впровадження результатів дослідження підтверджує їх використання у провідних медичних установах, а також інтеграцію в

навчальний процес кафедри хірургії, що підкреслює їх клінічну та освітню значимість.

Оцінка змісту, оформлення та обсягу дисертації, зауваження щодо оформлення.

Дана дисертаційна робота викладена на 129 сторінках комп'ютерного тексту. Робота виконана на високому методичному рівні, із застосуванням сучасних інформативних та пріоритетних методик дослідження, на достатньому клінічному матеріалі і складається з вступу, огляду літератури, матеріалу та методів дослідження, 2 розділів власних досліджень, аналізу та узагальнення отриманих результатів, висновків, практичних рекомендацій, списку використаної літератури, який містить 192 джерело, (14 – кирилицею, 178 – латиницею). Робота ілюстрована 22 таблицями та 16 рисунками.

У вступі в лаконічній формі чітко викладено актуальність теми, ціль та завдання дослідження, наукова новизна та практична значимість отриманих результатів, особистий внесок здобувача у розробку основних положень дисертації, а також достатньо відображено апробацію результатів дослідження, публікації та структура і обсяг дисертаційної роботи.

В огляді літератури в стислій формі розкрито історичні тенденції та сучасні проблеми при хірургічному лікуванні гострого панкреатиту під час вагітності. Проаналізовані основні літературні вітчизняні та зарубіжні джерела висвітлюють і дають оцінку переважній більшості існуючих тактико – стратегічних підходів у лікуванні даної проблеми, але деталізована низка невирішених питань, і стала підставою до проведення даного клінічного дослідження.

Другий розділ роботи «Матеріал і методи дослідження» висвітлює матеріали і методи власних досліджень дисертанта викладений традиційно, робить роботу більш прозорою та покращує сприйняття матеріалу. Клінічний матеріал охоплює 123 вагітних з гострим панкреатитом, досить детально охарактеризовано клініко-демографічні показники, перебіг захворювання, терміни госпіталізації, супутню соматичну патологію. Обґрунтованим є поділ пацієнтів на основну групу та групу порівняння. Методи дослідження сучасні, достовірні і привертають увагу обґрунтованістю і доцільністю, а розділ побудований логічно та змістовно. Здобувачем чітко окреслені критерії включення та не включення в дослідження, описані всі методи діагностики гострого панкреатиту у вагітних. Зазначено, що дослідження було схвалено біоетичною комісією, у пацієнтів перед дослідженням отримувалась поінформована згода, дотримувались умови конфіденційності пацієнтів. Статистична обробка клінічного матеріалу цілком відповідає вимогам біостатистики: правильно визначено використані критерії, підходи до аналізу параметричних і непараметричних даних.

У третьому розділі «Причини незадовільних результатів діагностики та лікування гострого панкреатиту у вагітних» вперше послідовно та поглиблено розкрито та проаналізовані основні причини помилок під час проведення діагностики та консервативного і хірургічного лікування

вагітних групи порівняння з гострим панкреатитом, особливо при ускладненому його перебігу. Доказова та переконливо доведено, що традиційна діагностично-лікувальна тактика в групі порівняння асоціюється з низькою частотою ефективності консервативного лікування, високою потребою у відкритих хірургічних втручаннях та наявністю летальних випадків.

Розділ 4 «Алгоритм діагностики та лікування гострого панкреатиту у вагітних» розкриває особливості впровадження запропонованого діагностично-лікувального алгоритму ведення вагітних із гострим панкреатитом у пацієнтів основної групи та доводить його клінічну доцільність та ефективність. Крім того, переконливо доведено, що використання комплексного підходу з обов'язковим визначенням концентрації панкреатичної еластази сироватки крові в поєднанні з аналізом клінічних даних, результатів інструментальних досліджень та стандартних лабораторних показників забезпечує вірогідне покращення ефективності ранньої верифікації гострого панкреатиту у вагітних. Отримані результати лікування пацієнтів основної групи свідчать про обґрунтованість і практичну значимість розробленого діагностично-лікувального алгоритму, що сприяло оптимізації ведення вагітних із гострим панкреатитом і суттєво покращує безпосередні результати лікування.

Розділ «Аналіз та узагальнення результатів лікування гострого панкреатиту у вагітних» підсумовує основні результати дослідження та аналізує їх. У ньому коротко, але в достатньому об'ємі, викладені основні фрагменти отриманих результатів з їх аналізом і коментарями та чітким співставленням із даними літературних джерел різних хірургічних шкіл.

У висновках викладені найбільш важливі наукові та практичні результати дисертації, котрі цілком відповідають меті та задачам роботи. Практичні рекомендації змістовні та доповнюють висновки.

Список використаних джерел оформлений належним чином. Більшість використаних наукових джерел опубліковані англійською мовою. Наведений об'єм використаних джерел свідчить про всебічний аналіз та детальний відбір даних літератури для обґрунтування доцільності та актуальності проведеного дослідження.

Публікації по матеріалах дисертації повністю відповідають вимогам МОН України. Дисертація оформлена якісно і на достатньо високому рівні. Виявлені незначні стилістичні недоліки не впливають на значимість дисертації як наукової праці.

У ході ознайомлення з дисертаційною роботою виникли запитання для дискусії:

1) Які критерії обиралися для визначення доцільності застосування мініінвазивних та лапароскопічних втручань у вагітних з гострим панкреатитом?

2) Чи проводилися статистичні оцінки достовірності підвищення ефективності ранньої діагностики гострого панкреатиту за рахунок панкреатичної еластази?

Повнота викладу матеріалів дисертації в опублікованих працях.

Результати дисертаційного дослідження повністю висвітлені в опублікованих дисертантом наукових роботах. За матеріалами дисертації було опубліковано 6 наукових праць, 4 статті опубліковано в рекомендованих ДАК України наукових фахових виданнях, котрі включені до Міжнародної наукометричної бази даних GoogleScholar, IndexCopernicus (1 – в журналі, що індексується у Scopus), 1 з статей опублікована у періодичному науково метричному виданні іншої держави (англійською мовою), що входить до організації економічного співробітництва та розвитку та Європейського Союзу. Також, у збірниках науково-практичних конференцій надруковано 4 тези по темі. Отримано 1 авторське право на твір. Свідectvo про реєстрацію авторського права на твір № 123352 від 31.01.2024 року. В публікаціях, що видані у співавторстві, основні ідеї та матеріали належать дисертанту.

Оцінка рівня виконання поставленого наукового завдання та рівня оволодіння здобувачем методологією наукової діяльності

Дисертантом були використані адекватні до поставленої мети та сформованих задач сучасні методи діагностики, статистичного аналізу, що дозволило отримати результати дослідження з високим рівнем достовірності. Тому достовірність отриманих наукових даних та сформованих положень в дисертаційній роботі не викликає сумніву. Сформульовані за результатами дисертаційного дослідження 5 висновків в повній мірі розкривають завдання дослідження та логічно впливають зі змісту роботи і є обґрунтованими.

Дані про відсутність текстових запозичень та порушень академічної доброчесності

Під час перевірки та при аналізі матеріалів дисертації не було встановлено ознак академічного плагіату, само плагіату, фабрикації, фальсифікації. Розглянувши матеріали дисертаційної роботи Павлів Тетяни Петрівни «Оптимізація діагностики та лікувальної тактики гострого панкреатиту у вагітних», було встановлено, що при комп'ютерному тестуванні електронної форми дисертації та наявних за її темою публікацій не виявлено академічного плагіату в наданих матеріалах дисертації, а текст наданих матеріалів дисертації Павлів Тетяни Петрівни є оригінальним.

ВИСНОВОК

Дисертаційна робота Павлів Тетяни Петрівни «Оптимізація діагностики та лікувальної тактики гострого панкреатиту у вагітних», котра подана на здобуття наукового ступеня доктора медичних наук в галузі знань 22 Охорона здоров'я за спеціальністю 222 Медицина (наукова спеціальність 14.01.03. «Хірургія»), є самостійною закінченою науковою роботою, яка містить нове вирішення важливої наукової проблеми сучасної хірургії.

Дисертація за своєю актуальністю, науковою новизною отриманих результатів, їх теоретичним та практичним значенням, обґрунтованістю та

достовірністю наукових положень, котрі відображені у висновках і практичних рекомендаціях повністю відповідає вимогам пп. 7,8,9 «Порядку присудження та позбавлення наукового ступеня доктора наук», затвердженого Постановою Кабінету Міністрів України від 17.11.2021 р. № 1197 і вимогам до оформлення дисертацій, затвердженим наказом № 40 Міністерства освіти і науки України від 12.01.2017 р, а її автор заслуговує присудження наукового ступеня кандидата медичних наук за науковою спеціальністю 14.01.03. «Хірургія».

Офіційний опонент:

доктор медичних наук, професор,

професор кафедри хірургії

інституту стоматології

Національного медичного університету

імені О.О. Богомольця

Борис Слонецький

